

ע"פ 45318/08/22 - שמעון בן לולו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 45318-08-22 בן לולו נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופטת מרשק מרום, אב"ד
כבוד השופט העמית צלקובניק
כבוד השופט ארד-אילון
מערער שמעון בן לולו ע"י ב"כ עוה"ד אבשלום גיספאן
נגד מדינת ישראל באמצעות פמ"מ וע"י ב"כ עוה"ד מורן
משיבה טרבלסי

פסק דין

השופט צלקובניק:

1. בפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כב' השופטת שירלי דקל - נוה, סגנית הנשיא) בתפ 21649-02-20 בגדרו הורשע המערער, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של העלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

בגזר הדין שניתן ביום 6.7.22 הוטל על המערער מאסר לתקופה של 3 חודשים לנשיאה בדרך של עבודות שירות ושלושה חודשי מאסר מותנה אם יעבור תוך 3 שנים את העבירה בה הורשע; קנס בסך ₪ 2,500 או 10 ימי מאסר תמורתו, וכן התחייבות בסך של 3000 ₪ להימנע מביצוע עבירה בה הורשע בתוך 3 שנים.

הערעור מופנה כנגד ההרשעה, ולחלופין כנגד עונש המאסר שהוטל.

2. על פי המיוחס בכתב האישום, ביום 29.6.2019 בשעה 22:15, המערער, נהג מונית, שהה עם אחרים בנמל התעופה בן גוריון (להלן גם - נתב"ג), בשער 2, בכניסה לטרמינל. המערער פנה לאמיר שריג, פקח ביחידה למניעת עבירות בנמל התעופה שמילא אותה עת את תפקידו, הצביע לעברו, ואמר: **"הנה השרמיט הזה"**. בהמשך לכך התקרב לעבר אמיר ואמר לו: **"שאלוהים ייקח אותך כבר לקבר"**, וכן: **"הנה הוא, היטלר"**.

נטען כי במעשיו המתוארים לעיל, העליב הנאשם את אמיר בעת שמילא תפקידו כדין.

המערער כפר בהשמעת האמירות שיוחסו לו בכתב האישום, ואף נטען במענה לכתב האישום כי הוא "כופר מחוסר ידיעה" בכך שאמיר שימש כפקח בנתב"ג ופעל במסגרת מילוי תפקידו.

3. אמיר (להלן גם - **המתלונן**), מסר בעדותו בבית משפט קמא כי הוא משמש כראש יחידת האכיפה בתנב"ג, ואחראי על עבודתם של 18 פקחים. הפקחים עוסקים באכיפת התנועה והסדר בשטחי נתב"ג; במסגרת פעילות היחידה, מופנים נוסעים על ידי הפקחים, למוניות מורשות הפועלות על פי כללי רשות שדות התעופה ונתב"ג, ומנסים למנוע מנהגים לא מורשים (המכונים "חאפרים"), כדוגמת המערער, לשדל נוסעים תמימים לנסיעות ללא היתר, הכרוכות בהפקעת מחירים ועקיפת תור הנהגים המורשים הגובים מחירים בהתאם למחירון המורשה. עוד העיד כי על רקע האמור, המערער נוהג באופן קבוע להשמיע קללות לעברו ולעבר אנשיו.
4. לדברי אמיר ביום האירוע, עמד ליד שער 2 ושוחח עם העד, רס"ר חיים לובר, המכונה "ספי", שוטר מיחידת השיטור בתנב"ג, העוסק בין היתר, בפעולות אכיפה נגד נהגים לא מורשים, ואז התקרב לעברו המערער שהיה מלווה בשני נהגי מוניות נוספים, עד ההגנה משה דביר (להלן - **משה**) ונהג בשם חיים (להלן - **חיים**), שהיו בדרכם לתוך הטרמינל, והשמיע לעברו את האמירות: "**הנה השרמיט הזה**" או "**הנה הסמרטוט הזה**", "**מתי אלוהים יקח אותך כבר לקבר**". לאחר מכן הניף ידו במעין הצבעה לעברו, ואמר לשני הנהגים האחרים: "**הנה היטלר**". המערער העיד כי היה נכון להבליג על האמירות הראשונות, אולם הטחת המילה "**היטלר**", פגעה בו מאד וגרמה לו לסערת רגשות, נוכח אובדן חלק מבני משפחתו בשואה, והטיפול שהוא מעניק לתיירים מבוגרים, ביניהם ניצולי שואה; לדבריו, חש כי באמירה זו נחצה "קו אדום", ולפיכך הגיש תלונה למשטרה באותו יום. עוד ציין כי בעת הטחת האמירה "היטלר" - לא נכח כבר ספי במקום, לאחר שנכנס קודם לכן לטרמינל.
5. ספי העיד כי שמע שהמערער אמר לאמיר "סמרטוט", ואף ציין כי משה הטיח לעבר העד - "נקמן". בעקבות דיווחו של אמיר, עיכב את המערער בחשד לעבירה של העלבת עובד ציבור. יצוין, כי ספי מסר בעדותו כי הוא עצמו היה חשוף תדירות לקללות מצד נהגי מוניות, ועל רקע זה אף חויב משה בעבר לפצותו, במסגרת הליך משפטי.
6. עדות נוספת נמסרה על ידי המאבטח אור בנאי, שעמד בשער 2 בסמוך למקום עמידתו של המתלונן. בנאי העיד כי 5 נהגי מוניות התקרבו למקום והצביעו לעבר אמיר וקללו אותו - "**מניאק, זבל, כאלה**". המערער התקרב לאמיר וצעק לעברו "**יא נאצי היטלר**". אמיר הסביר למערער כי זו עבירה פלילית, והמערער הגיב בזלזול. לאחר מכן הגיעו שוטרים ונטלו את המערער לחקירה בתחנה. לדברי העד לא הכיר את שמו של המערער, אולם המערער היה מוכר לו כנהג מונית בעייתי, והוא זיהה אותו בחקירה המשטרתית על פי תמונה שהוצגה לו.
7. המערער העיד, מנגד, כי לאחר הקמת יחידת האכיפה שבראשה עמד המתלונן, החלו סכסוכים עם המתלונן, שהתנכל לנהגים, "פעל בדורסנות", "חיפש פרובוקציות", ורצה "להפגין כוח". אמיר ופקחיו נהגו לתת לנהגי המוניות דוחות המסתכמים באלפי ₪ ופגעו בהשתכרותם. משה הסביר בעדותו כי הקנסות

מוטלים עליהם בשל כך שאינם מוכנים לעמוד בתור עם הנהגים האחרים, וליטול כל נסיעה, הגם ש"זה עדיין שווה לנו".

אשר לעימות עם המתלונן, מסר המערער בחקירתו במשטרה (ת/3), כי המתלונן "כשהוא ראה אותי ישר התחיל להתגרות בי, מחזיק טלפון ומנסה לצלם, אמרתי לו תפסיק להטריד אותי". לטענתו, לא הוסיף דברים מעבר לכך. המערער הכחיש כי השמיע אמירה "נאצי או היטלר": "מה פתאום מה אנחנו חיים בתקופת השואה כבר עברו מאז למעלה מ-50 שנה...אולי אמרתי לו שהוא בן אדם רע". בעדותו טען כי המתלונן אמר לשוטר כי אינו רוצה לראות את הנהגים, ובתגובה אמר למתלונן מדוע הוא מחפש ל"חמם" את האוירה, ו"להתגרות". "היה בינינו וויכוחים ואז התחיל להתפרץ וצעק..."; עוד הוסיף כי המתלונן טען בפניו כי אמר לו "אתה היטלר", אולם הוא הכחיש זאת. המערער ציין תחילה בעדותו כי אינו יודע מה משמעות המילה "היטלר", ולאחר מכן אישר כי הוא יודע "אבל זה לא מעניין אותי" (ע' 68 לפר').

8. משה הגיע למסירת עדות במשטרה, כמחצית השנה לאחר האירוע. בהודעתו במשטרה מיום 15.12.2019 (ת/9), מסר כי היה עד לויכוח בין המתלונן למערער: "נראה לי אמיר זרק לו איזה מילה והתגרה בו, שמעון אמר לו אני לא הולך אבל הוא לא אמר שום מילה באירוע". בעדותו הוסיף כי המתלונן צעק למערער "תעוף מפה", "לא רוצה לראות אותך", והמערער השיב לאמיר "מה אתה רוצה ממני, למה אתה מחפש אותי"; בכך הסתיימו חילופי הדברים. עוד הוסיף כי לאחר מספר דקות, פנה אליו המתלונן ואמר לו שהוא רוצה שהוא יעיד שהמערער כינה אותו 'נאצי', והוא השיבו כי המערער לא אמר את הדברים.

הכרעת הדין

9. בית המשפט קמא נתן אמון בעדויותיהם של עדי התביעה, והעדיפן על פני עדויות המערער ומשה, שלא נמצאו ראיות לאמון.

נקבע כי עדותו של המתלונן היתה שקולה ועניינית והוא מסר דברים כהויותם. העד עמד בחקירה נגדית "ארוכה" ו"נוקבת", שלוותה אף בהרמת קול נגדו, והגיב בדרך מאופקת. צוין כי נוכח חלוף הזמן שבין מועד האירוע למועד מסירת העדות (2.5.21), והעובדה כי הטחת קללות נגד העד היתה מנת חלקו הקבועה, לא זכר המתלונן את האירוע לפרטיו, ואם הוטחה בו האמירה "שרמיט" או 'סמרטוט'; עם זאת, לא נוצר ספק בעיני בית המשפט, כי העד זכר היטב את הטחת האמירה "היטלר", שגרמה לו לסערת רגשות, "וכי היה מדובר באירוע שזעזע אותו". בית המשפט דחה טענה של ההגנה כי אין כל וודאות כי האמירה הופנתה כלפי המתלונן דווקא, נוכח דבריו המפורשים של המתלונן, שאף ציין כי המערער ליווה את האמירה ב"תנועה קטנה" של סימון לעברו, וכי גם מהעדויות עלה כי הוחלפו דברים ביניהם. עוד נדחתה טענתם של המערער ומשה, כי לא ניתן היה לשמוע את חילופי הדברים שנאמרו במקום בשל רעש והמולה, וצוין כי מדובר בעדויות כבושות, שנראו כמתואמות, עדי התביעה כלל לא נחקרו על כך, ולא עלה כי היה קושי לשמוע את דברי המערער.

10. בנוסף נמצאו חיזוקים לעדותו של המתלונן בעדויות שנמסרו על ידי השוטר ספי והמאבטח בנאי, "שלא

היה להם כל אינטרס בתוצאות המשפט".

נקבע, כי לא היו קיימים קשרי ידידות מיוחדים בין המתלונן וספי, וכי אור בנאי שעבד מטעם חברת כוח אדם, עזב את עבודתו בנתב"ג כבר לפני שנתיים, ואף המערער עצמו לא טען כי קיימת לשניים עילה אישית להתנכל לו; ספי העיד, בדומה למתלונן, על כך שהמערער קילל את המתלונן, וכי מספר דקות לאחר שעזב את המקום, פנה אליו המתלונן ודיווח לו על מה שאירע בהמשך, ואף אור העיד על כך שהמערער הטיח במתלונן את האמירה - "נאצי, היטלר". צוין בנוסף, כי המתלונן לא שמע אומנם את האמירה "נאצי", אולם לא שלל בעדותו אפשרות כי זו נאמרה באותו מעמד, וכי ייתכן שלא שמע אותה בשל סערת הרגשות בה היה נתון; בית משפט התרשם כי העובדה שהמתלונן "לא שש" לאמץ אמירה פוגענית נוספת זו, מעידה אף היא על יושרו ומהימנות עדותו.

בית משפט קמא עמד על אי התאמות מסוימות בין עדותיהם של בנאי והמתלונן לגבי מספר הנהגים שהגיעו למקום, והימצאות שוטר נוסף, על גלגיוע, שעמד בסמוך, אולם צוין כי אין מדובר בסתירות היורדות לשרשו של עניין, וכי אור היה "צופה תמים" ללא כל מעורבות אישית באירוע. בנוסף עמד בית משפט קמא על עדותו של בנאי לפיה הוצג בפניו בעת מסירת עדותו במשטרה, סרטון ממצלמת אבטחה שלא היה מצוי בתיק התביעה, אולם נקבע כי העד טעה בעניין זה, אולי בשל הזמן שחלף מאז האירוע, ואין לכך כל איזכור בחקירתו במשטרה; בנוסף נדחתה טענת ההגנה כי עדותו של אור "זוהמה" נוכח הצגת תמונתו של המערער בפניו לצורך זיהוי, שכן לא היה חולק כי המערער היה מעורב בתקרית ונכח במקום, ואור העיד כי הוא מזהה את פניו של המערער כאחד מהנהגים הבעייתיים בנמל התעופה.

11. אשר למערער צוין על ידי בית משפט קמא כי זיכרונו "התאפיין בסלקטיביות", והוא ענה בצורה מתחמקת אם האירוע זכור לו. טענתו במענה לכתב האישום כי לא ידע מהו תפקידו של המערער בנתב"ג נסתרה, ועלה מתשובותיו כי נטר לאמיר טינה, על רקע תפקידו, תוך ניסיון להציג עצמו כקורבן, ולייחס לאמיר התנכלות. עוד ניסה המערער "להרחיק עצמו מהאישום" בהעלאת טענה לא אמינה כי אינו יודע מה משמעות המילה "היטלר", ובהמשך אישר כי הוא מכיר את פשרה. עוד הכחיש את דבריו בחקירתו במשטרה כי אמר לאמיר שהוא "**בן אדם רע**", ולאחר מכן טען שאינו זוכר את פרטי האירוע. צוין בנוסף, כי משה לא העיד כי המתלונן צילם את המערער בטלפון נייד לצורך התגרות, כפי שטען המערער, או כי המערער אמר לאמיר כי יפסיק להטריד אותו.

נקבע כי בין משה למערער קיימת היכרות של שנים, וכי יש לשניהם אינטרס משותף ב"מערכה" מול גורמי האכיפה בשדה, וניכרת היתה התייחסותו המזלזלת של משה כלפי המתלונן. משה הגיע למסירת עדות במשטרה רק חצי שנה לאחר האירוע, ומסר תשובות מתחמקות בעדותו לעניין שיחותיו עם המערער אודות האירוע, באופן שדבריו לא עוררו אמון. עוד צוין כי עדותו של משה היתה בבחינת עדות כבושה, וכי מסר בעדות פרטים שלא צוינו בהודעתו במשטרה, לפיהם אמיר "**התפרץ על הנאשם**", "**התנפל עליו**" "**צעק עליו**" ו"**צרח עליו**".

12. עוד צוין כי אי זימונו לעדות מטעם ההגנה של הנהג חיים, שנכח במקום לדברי המערער, על אף שבדברי המענה ציין המערער כי ידאג לזימונו, מעלה הנחה כי עדותו של חיים "**הייתה תומכת בעמדת הצד**

שכנגד...".

13. נוכח האמור, קבע בית משפט קמא כי הוכח כדבעי כי האמירות המיוחסות למערער בכתב האישום אכן הופנו למתלונן באירוע המתואר.

14. בית המשפט קבע כי המערער לא השמיע את הביטויים באופן חד פעמי, או מתוך סערת רגשות, ועשה זאת עקב תפקידו של המתלונן, במטרה לפגוע במעמדו. מדובר היה בהעלבות שהוטחו על בסיס קבוע, כ"חלק ממערכה מתוכננת ונמשכת של נהגי המוניות הבלתי מורשים, שנועדה לפגוע בתפקוד היחידה", וכי התנהגות משתלחת זו היתה גם מנת חלקם של שוטרי תחנת נמל התעופה "הסופגים קללות מצד נהגי המוניות הבלתי מורשים באופן תדיר, כפי שהעיד רס"ר ספי".

בית משפט קמא הנחה עצמו על פי אמות המידה שנקבעו בדעת הרוב, בעניין **אונגרפלד** (דנ"פ 7383/08 **יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל**, סה(1) 23 (2011)), ביחס ליסודות עבירת העלבת עובד ציבור, וקבע כי הביטויים שהושמעו על ידי המערער "הם לא רק קשים, פוגעניים ומהווים העלבה בדרגה חמורה וקיצונית, אלא יש בהם משום פגיעה "בליבה העמוקה" של כבודו כאדם, יש בהם כדי לבזותו, להשפילו ולפגוע במעמדו המוסרי והערכי, ומקיימים "וודאות קרובה" לפגיעה ממשית ביכולת התפקוד של אמיר כעובד ציבור כדרישת הפסיקה". צוין, כי הביטוי 'היטלר' "מצוי במדרגהגבוהבקשת הביטויים הפוגעניים", וכי המערער נסער מביטוי זה כשלעצמו, וכן על רקע רגישותו האישית כבן למשפחה ניצולת שואה. בעניין זה הביא בית משפט קמא את דברי בית המשפט המחוזי בתל אביב בעפ"ג (מח'ת"א) 13249-01-17 **ירחי נ' מדינת ישראל** (8.3.2017), בהם נאמר כי "השוואת שיקול הדעת של השוטר הממלא את הנהלים לשיקול דעתו של נאצי הממלא הוראות, נוגעת לליבת תפקידו של השוטר והיא אמירה קשה שכמעט אינה טעונה פרשנות".

צוין בנוסף כי הביטוי שהושמע "שאלוהים ייקח אותך כבר לקבר", היה בעל אופי מאיים כשלעצמו, אולם משלא יוחסה למערער גם עבירת איומים, לא נמצא מקום לדון בכך.

15. נוכח האמור, ובנסיבות שהוכחו בעניינו של המערער, הורשע המערער בעבירה שיוחסה לו.

גזר הדין

16. בית המשפט עמד בגזר דינו על הערך החברתי המוגן שתכליתו הגנה על משרתי הציבור בביצוע תפקידם, לשם הבטחת תפקודו התקין של השירות הציבורי, וכחלק מהאינטרס בדבר שמירה על הסדר הציבורי.

נקבע כי נוכח הביטויים שהשמיע המערער, בנסיבותיהם, מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים היא משמעותית וממשית.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, צוין כי דברי העלבון "לא כווננו כלפי המתלונן באופן אישי כאדם פרטי, אלא עקב תפקידו ובמטרה לפגוע במעמדו כחלק ממערכת השירות הציבורי". מדובר בגידופים ועלבונות שמטרתם

העלבה, שהושמעו בשער כניסה ויציאה מרכזי בנמל התעופה, ובנוכחות אנשים נוספים. אין מדובר בביטויים שנאמרו באופן חד פעמי או מתוך סערת רגשות, או כתגובה להתנהגות או אמירה לא ראויה של המתלונן, והמערער אינו קורבן כפי שהציג עצמו, והדברים הושמעו כחלק "ממערכה מתוכננת ונמשכת שלו ושל נהגי מוניות בלתי מורשים נוספים, שנועדה לפגוע בתפקוד יחידת האכיפה".

17. בית משפט קמא דחה טענת ההגנה כי רק במקרים נדירים מוגשים כתבי אישום רק בגין עבירה של העלבת עובד ציבור, וצוין כי מדובר בטענה סתמית שלא הוכחה.

נקבע כי לאור עקרון ההלימה, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, נסיבות ביצוע העבירה והענישה הנוגת, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית, וכי לא מתקיימות נסיבות שבעטיין יש מקום לסטות מגבולות המתחם.

במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם, עמד בית משפט קמא על הרשעותיו הפליליות של המערער, ובכללן בגין עבירות איומים כלפי פקחית מונית בנתב"ג (2009); תקיפה הגורמת חבלה ממש, איומים וחבלה במזיד, בגין תקיפת נהג מונית אחר, בכך שנתן לו אגרוף וסטירות, זרק עליו סיגריה בוערת, שפך עליו מים, השמיע קללות ואיומים ושבר את מראת הצד של המונית של אותו מתלונן; בגדרו של תיק זה, הופעל מאסר על תנאי מתיק קודם, והוטלו על המערער 6 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה והתחייבות (שנת 2014). הפרת הוראות חוקיות בשל כניסה מספר פעמים לנתב"ג עם המונית, על אף איסור שחל עליו מכוח הוראה חוקית (שנת 2017). באותו מקרה הוטל מאסר מותנה, של"צ וקנס.

בית המשפט ציין כי לא היה בהליכים שננקטו בעבר כדי להרתיע את המערער; כך גם עולה מאי קבלת האחריות במקרה זה, ונראה כי המערער מרוכז בפגיעה שהוא סבור שנגרמה לו; עוד צוין כי מעדות המערער עלה כי אינו מוצא מקום לשלם קנסות של אלפי שקלים שקיבל מהמשטרה ומיחידת האכיפה, ומשכך, אין בסנקציות כספיות כדי להביא להרתעתו.

נוכח האמור, נקבע, כי יש להעמיד את עונשו של המערער בשליש האמצעי של מתחם העונש ההולם ולהטיל עליו מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית מרתיעה בדמות מאסר על תנאי והתחייבות כספית.

עיקרי הערעור

18. המערער חולק על קביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא.

נטען כי המתלונן מסר עדות "משתנה ומתפתחת", שלא ניתן לסמוך עליה. לא נמסר על ידו נוסח אחיד לגבי הקללות שהושמעו ("שרמיט" - "סמרטוט"), וזאת חרף כך שניתנה למתלונן הזדמנות לרענן זכרונו קודם מסירת העדות. גם הקביעה כי המתלונן היה "נסער" עומדת בניגוד למה שנראה בסרטוני החקירה לפיהם לא איבד המתלונן את שלוות רוחו, וטענה זו עלתה לראשונה על ידי המערער בעדותו, והיא בבחינת עדות כבושה.

ב"כ המערער טען בנוסף, כי לא היה בסיס ראייתי כלשהו לקביעה בכתב האישום כי המערער הצביע לעבר המתלונן, עובר להשמעת האמירות, והמתלונן ציין בעדותו כי המערער עשה לעברו "תנועה קטנה", רק בשל כך שהדבר צוין, ללא בסיס, בכתב האישום; לחלופין נטען, כי המתלונן פרש את התנועה כאילו היתה מכוונת לעברו, ומדובר בעדות "סברה" שאין להסתמך עליה; עוד נטען כי המאשימה בבית משפט קמא "הסתירה" את

העובדה שהיה בידיה סרטון ממצלמת אבטחה, שהוצג בפני העד אור בנאי, וניתן היה לצפות בסרטון זה ולברר אם המערער אכן הצביע לעבר המתלונן או ככלל, הפנה דברים לעברו. ב"כ המערער אף טען כי בתיק אחר בו בוצעה חקירה על ידי יחידת המשטרה בנתב"ג, "הועלם" בדומה, סרטון אבטחה, וכתב האישום שם בוטל.

עוד נטען על ידי ב"כ המערער כי עולה סתירה בין עדותו של אור לבין עדותו של המתלונן, לגבי מהות הקללות שהשמיע המערער בתחילת האירוע, ואור ציין כי המערער כינה את המתלונן "נאצי" ו"היטלר", ואילו המתלונן טען כי כינהו "היטלר", ולאחר מכן לא שמע מה נאמר.

ב"כ המערער מלין בנוסף, כי לא ניתן היה בידו למצות את חקירתו הנגדית של המתלונן, לאחר שבית משפט קמא קצב זמן לחקירה, והורה על הפסקתה, חרף כך שהשאלות שהופנו על ידי ההגנה היו רלוונטיות וענייניות. נטען כי נוכח הפסקת החקירה הנגדית, לא התאפשר להגנה לחקור את המתלונן בעניין הרעש ששרר במקום, כפי שהעידו על כך המערער ומשה. נטען בהקשר זה, כי לא היה מקום לקבוע כי המערער ומשה תיאמו עדויות, ואין כל פסול בכך שנערכה "סימולציה של חקירה נגדית" לקראת מסירת העדויות.

המערער טוען בנוסף, כי גם הוכחו האמירות המיוחסות למערער אין בהן כדי להוות עבירה של העלבת עובד ציבור. בהקשר זה צוין, כי לא היה בסיס לקביעת בית משפט קמא שהמערער פעל בנתב"ג כנהג מונית לא מורשה, וכי נגד המערער לא הוצא צו הרחקה מנתב"ג. משכך, לא חל עליו איסור לשהות בנמל התעופה. ב"כ המערער טען כי בעניין **אונגרפלד** נקבע כי גם מסרים פוגעניים נכללים בגדרו של חופש הביטוי, המקנה זכות יסוד בעלת מעמד על חוקתי, ויש לבחון את היחס בין זכות זו לבין האיסור הפלילי. עוד צוין כי אין מדובר באחד מאותם מקרים קיצוניים בהם קיימת וודאות קרובה כי הפגיעה הצפויה עלולה לא רק לפגוע בעובד הציבור כפרט, אלא גם לפגוע פגיעה ממשית וקשה באופן מילוי תפקידו הציבורי, ובכך לפגוע במערכת השירות הציבורי ובאמון הציבור בה.

19. ב"כ המערער טען כי העונש שהוטל חרג באופן קיצוני ממתחם העונש הראוי בעבירה; לא הוצגו כל פסקי דין מהם עולה כי הוגשו כתבי אישום רק בעבירה של העלבת עובד ציבור בלבד, למעט 2 פסקי דין ישנים, וכי בכל המקרים שהוצגו, הוטלו עונשי מאסר מותנה בלבד. בנסיבות אלה עותר המערער להטלת מאסר מותנה ולהורות על ביטול הקנס.

20. ב"כ המשיבה טענה מנגד כי הרשעתו של המערער מבוססת ומנומקת, ואין להתערב בה. אשר לעונש נטען כי אין בו כל חומרה נוכח הרשעותיו הקודמות של המערער, והתייחסותו לעבירה. המשיבה טענה כי מוטלים בגין העבירה עונשי מאסר בעבודות שירות, אולם חרף אורכה שניתנה, לא עלה בידי המשיבה לתמוך טענתה. ז.

דין והכרעה

21. עבירה של העלבת עובד ציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין, קובעת -

"המעליב בתנועות, במילים או במעשים, עובד ציבור, או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת

עמוד 7

חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם דינו - מאסר שישה חודשים."

22. לא ראיתי מקום לקבלת טענת המערער כי כלל לא השמיע את מילות ההעלבה המיוחסות לו.

"כידוע, ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית אשר התרשמה באורח ישיר מהעדויות שהובאו בפניה ומהשתלבותן במארג הראייתי..." ע"פ 2083/22 וונוון יין נ' מדינת ישראל (נבו 05.02.2023);

עניינו של המערער אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים בהם ניתן להתערב בממצאים הנקבעים על ידי הערכאה הדיונית; בית משפט קמא נימק היטב את ממצאיו באשר להעדפת עדויות התביעה על פני עדויות המערער ומשה. בית המשפט התרשם ממהימנות עדותו של המתלונן, ומאי נטייתו להגזים בתיאור הדברים, או לייחס למערער אמירות שלא היה בטוח בהן.

חקירתו הנגדית של המתלונן היתה מקיפה ומפורטת כפי שקבע בית משפט קמא. אכן, בית משפט קמא קצב זמן לסיום החקירה, לאחר שזו התארכה, ולהתרשמות בית המשפט אף החלה לגלוש לנושאים לא רלוונטיים (ע' 12 לפר'); בסופם של דברים, הסוגיה העובדתית שעמדה במרכז הדיון היתה מצומצמת בהיקפה, ובית משפט שעליו מוטלת האחריות "לניצול יעיל ונכון של זמן שיפוטי יקר ומוגבל", היה רשאי להורות על סיום החקירה לאחר שניתנה התראה על כך מספר פעמים, כעולה מפרוטוקול הדיון ובית המשפט (ראו בעניין זה, ע"פ 37/07 משה פרג נ' מדינת ישראל (10.3.2008), פסקה 56).

הטענה כי הגנתו של המערער נפגעה, עקב "קיצור" החקירה הנגדית, שבעטיו המתלונן לא נחקר לגבי תנאי השמיעה בשער 2, שהקשו על שמיעת דבריו של המערער, אינה יכולה להתקבל. טענה זו עלתה לראשונה רק בעדויות המערער ומשה, כפי שציין בית משפט קמא, ואלה לא חלקו כאמור, כי הוחלפו דברים בין המערער למתלונן. לנוכח עדויותיהם של שלושת עדי התביעה, ברי כי תוכנם של הדברים נשמע היטב, גם לאוזנו של המאבטח אור בנאי, שלפי עדותו עמד במרחק של מספר מטרים מהמקום בו ניצבו הנהגים.

23. בית משפט קמא קבע כי המאבטח אור בנאי טעה בכך שסבר כי הוצג בפניו במהלך החקירה, סרטון ממצלמת האבטחה; בהיעדר כל ממצא לכך שהסרטון היה חלק מהראיות בתיק, אין למצוא פגם במסקנת בית המשפט לגבי טעותו של העד, המבוססת על הזמן שחלף מאז האירוע ועד מסירת העדות. אולם גם בהינתן אפשרות כי ניתן היה להציג סרטון ממצלמת אבטחה, לא ניתן להגיע למסקנה כי היה בכך כדי לסייע להגנה. כאמור, עדי ההגנה לא חלקו על כך כי היו חילופי דברים בין המערער למתלונן, וב"כ המערער לא טען כי ניתן היה לשמוע את תוכנם של הדברים בסרטון. נטען כי הסרטון היה מאפשר לבחון את טענת המתלונן כי המערער הצביע לעברו, עובר להשמעת האמירות, אולם לדברי המתלונן היה מדובר ב"תנועה קטנה" בלבד של סימון, ואין כל וודאות כי ניתן היה לאשש או להפריך את הדבר, לאחר צפיה בסרטון. עוד יש לציין, כי טענת ב"כ המערער כי לא היתה בידי המאשימה ראייה לעניין "ההצבעה", אינה משקפת את דברי המתלונן בהודעתו במשטרה ביום האירוע (נ/2) לפיהם המערער "הצביע עלי ואמר: 'הנה השרמיט הזה...'"

יש לזכור, שהמערער הכחיש את עצם האמירה הפוגעת, ולא טען שהוא אמר אותה אך הצביע על אדם אחר שאינו המתלונן. משכך, גם לשיטתו אין באפשרות שהסרטון - אם היה סרטון - ילמד שהתנועה לא "סימנה" את

המערער, כדי להועיל להגנתו.

24. המניע שהיה למערער להשתלח במתלונן, נוכח ניסיונותיהם העקביים של המתלונן ואנשיו, למנוע מהמערער ומנהגים אחרים, לבצע נסיעות לא מורשות בתחומי נתב"ג, מהווה חיזוק ראייתי כשלעצמו. טענת המערער כי לא הוכח כי ביצע נסיעות בלתי מורשות לא התיישבה עם הודאתו כי צבר קנסות רבים על רקע התנהלותו בנמל התעופה וכי המתלונן מתנכל אליו ופוגע בפרנסתו, וכך עלה גם מדבריו המפורשים של משה, עד ההגנה, שהסביר את הכדאיות הכלכלית, לתפיסתו, לביצוע נסיעות לא מורשות חרף הטלת הקנסות.

25. עדויות התביעה האחרות, מהוות חיזוק ממשי לעדות המתלונן, ויש להן משקל עצמאי. בית משפט עמד על כך כי המערער לא טען כנגד מידת האובייקטיביות של עדים אלה, ולא היה חולק כי אור שעזב את משרתו כאיש אבטחה בנתב"ג, כשנתיים קודם לכן, לא היה בעל עניין כלשהו בסכסוך. אי ההתאמות בעדויות שפורטו בהכרעת הדין, נוגעות לפריפריה של ליבת העדויות, ואין בהן כדי להעיב על ממצאי העובדה שנקבעו. הטענה כי המתלונן לא היה נסער בעקבות האירוע, אינה מתיישבת עם הגשת התלונה על ידו, לאלתר, באופן הנוגד את מנהגו בעבר שלא להגיב על דברי גידופים שהופנו אליו על ידי המערער ואחרים.

26. בעניין אונגרפלד "נקבעו...שני מבחנים מצטברים לתחולת העבירה: מבחן תוכני ומבחן הסתברותי. לפי המבחן התוכני שקבעו שופטי הרוב, "העלבה" תתקיים רק אם מדובר ב"ביטוי שלילי הפוגע בליבת כבודו של האדם וכרוך בפגיעה מהותית וקשה בגרעין המוסרי-ערכי שממנו שואב עובד הציבור את מקור כוחו וסמכותו... לפי המבחן ההסתברותי שנקבע בדעת רוב, על מנת שתתקיים עבירת ההעלבה נחוצה "ודאות קרובה לפגיעה ממשית באופן מילוי תפקידו הציבורי של עובד הציבור, ואגב כך, לפגיעה במערכת השירות הציבורי ובאמון הציבור בה" בשל העלבון..." (רע"פ 5991/13 אליצור סגל נ' מדינת ישראל (02.11.2017)).

כפי שנפסק, השמעת גידופים מבזים אינם חוסים, ככלל, תחת הזכות לחופש דיבור. באחד מפסקי הדין בו נדונה הרשעת גזר עירית ירושלים בעבירה של העלבת עובד ציבור בשל השמעת דברי בלע נגד מבקרת העיריה, נאמר: "המבקש השתמש בביטויים עולבים שהם בגדר חרפות וגידופים, ושפה מבזה ומשפילה כגון דא אינה ראויה להגנה כלשהי על פי כל מבחן אפשרי." (רע"פ 9419/08 יששכר בן חיים נ' מדינת ישראל (נבו) 07.05.2012).

דברים אלה נכונים גם בעניינו של המערער.

המערער השמיע דברי נאצה וגידופים שבמרכזם בולטת הטחת האמירה "היטלר"; אין לראות נפקות בין אמירה זו לאמירת "נאצי" - שהן בבחינת היינו הך - שלגביה נאמר:

"המושג "נאצי" בעידן שלאחר מלחמת העולם ושואת יהדות אירופה מבטא בעיני אדם בן-תרבות את התגלמותה של החייתיות שבאדם; הוא משקף בעיני יהודי, באשר הוא, את שאול התחתיות אליו עשויה להגיע שנאת אדם על רקע תורה גזענית חשוכה..."; וכן - דימויו של יהודי בישראל ל"נאצי" וקשירתו

לנראה שבתופעות האנוש של העולם המודרני, הוא כינוי, שלמצער, הינו מבזה ומשפיל. אין לו מקום בהתייחסות אדם אל אדם, ובהתייחסות יהודי אל יהודי... הוא שייך לעולם אחר, לעידן אחר, ולהקשר דברים שאין כל דמיון בינו לבין מציאות החיים המתרחשת כיום, על מלוא מורכבותה. הכינוי "נאצי" שבו כינה המשיב את המבקש הוא, איפוא, בוטה ופוגעני עד מאד, ויש בו כדי לבזותו ולהשפילו..." (רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נ' אמנון דנקר (12.11.2006)).

27. אמירה קשה ופוגענית זו, בצירוף לאמירות האחרות שנועדו לגמד ולפגוע במתלונן בצורה מבזה, מהוות פגיעה "בליבת כבודו" של המתלונן, ואף עולה "ודאות קרובה לפגיעה ממשית באופן מילוי תפקידו הציבורי של עובד הציבור". האמירות הושמעו קבל עם, בשער מרכזי של הטרמינל, במקום בו חולפים נוסעים רבים, וליד ריכוז נהגי מוניות. הדברים הושמעו כחלק ממסע שיסוי וקריאת תגר של המערער ואחרים, שתכליתם לפגוע באכיפת הפיקוח על הנהגים הלא מורשים, ולפגוע בד בבד, בסדרי הסעה ומחירים בפיקוח. כינויו של המערער במילה "היטלר", מהווה ניסיון לדה-לגיטימציה של המתלונן, ופגיעה ישירה במעמדו ובתפקידו, כמי שאחראי על אכיפת התנועה והסדר בנתב"ג. כפי שצוין, האמירות הושמעו ללא כל התגרות מצדו של המתלונן, ובאופן יזום ושקול. סף הסיבולת שגילה בעבר המערער, בעל תפקיד בדרג בכירות בינוני, התערער, נוכח אופיין של האמירות, בבחינת "הקש האחרון", ואין לתמוה על כך.

נוכח נסיבות אלה אין למצוא פגם בהרשעתו של המערער.

28. אשר לעונש.

בית משפט קמא קבע מתחם עונש הולם תוך מתן ביטוי למידת הפגיעה בערכים המוגנים, ולנסיבות העבירה. טענת המערער למעין אפליה, נוכח מדיניות של אי הגשת כתבי אישום בהם מיוחסת עבירה של העלבת עובד ציבור, ללא עבירות נלוות, אינה מבוססת, ומדיניות גורפת מעין זו לא הוכחה (ראו למשל: הסקירה ב- רע"פ 5991/13 אליצור סגל נ' מדינת ישראל (02.11.2017), פסקה 58; והנסיבות שנדונו ב- רע"פ 9419/08 יששכר בן חיים נ' מדינת ישראל (07.05.2012),; רע"פ 462/18 מרדכי יוסף נ' מדינת ישראל (21.05.2018); רע"פ 591/15 חיים אליהו חביבי נ' מדינת ישראל (נבו 08.02.2015). עם זאת, צודק בא כוח המערער בטענתו כי המשיבה לא הציגה כל מקרה שבו הוטל בגין עבירה זו, לבדה, מאסר בעבודות שירות, ובדרך כלל מדובר בהטלת עונשי מאסר מותנים, או אף עונשים קלים יותר.

29. חרף האמור, בעניינו של המערער, אי אפשר שלא לתת משקל של ממש לכך, שהעבירה בה עסקינן היא כמעין המשך לעבירות אחרות שבהן הורשע המערער בקשר להתנהלותו בנמל התעופה כנהג מונית, כמפורט לעיל, ובכללן עבירות איומים, תקיפה וגרם חבלה של ממש, וכן הפרת הוראות חוקית החל משנת 2009 ועד שנת 2017. בשנת 2014 הוא נשא בעונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, נראה שהדבר לא הרתיע אותו והוא לא חדל מהתנהגות פורצת חוק. לאור נסיבות לחומרה אלה, יש בהתנהלותו של המערער, לרבות הרשעותיו הקודמות, כדי לבסס השתת עונש ממשי שלא ברף התחתון של המתחם ובדרך של עבודות שירות.

30. בשים לב לענישה הנוהגת, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להקל במידת מה בתקופת המאסר שהוטלה על

המערער, וסבור אני כי יש להורות כי חלף עונש המאסר לתקופה של 3 חדשים עליו הורה בית משפט קמא, יישא המערער בתקופת מאסר למשך 45 ימים בדרך של עבודות שירות. העונשים האחרים עליהם הורה בית משפט קמא, יישארו על כנם לא שינוי.

יורם צלקובניק, שופט עמית

השופטת מרשק-מרום, אב"ד:

מסכימה.

דנה מרשק-מרום, שופטת

השופט ארד-אילון:

מסכים.

דרור ארד-אילון, שופט

סוף דבר: הוחלט כאמור בפסק-דינו של השופט צלקובניק.

המערער יתייב לפני הממונה על עבודות השירות - מפקדת שלוחת דרום בסמוך לכלא באר-שבע, ביום 18.4.23 שעה 8:00 לקליטה והצבה.

הערבויות שנקבעו לצורך עיכוב הביצוע יעמדו בעינם עד לתום נשיאת העונש.

המזכירות תעביר העתק מפסק-הדין לממונה על עבודות השירות.

לבקשת המערער, פסק-הדין יישלח לב"כ הצדדים, והסניגור אחראי להעבירו למערער.

ניתן היום, י"ד אדר תשפ"ג, 07 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

דרור ארד-אילון, שופט

יורם צלקובניק, שופט עמית

דנה מרשק מרום, שופטת